

احکام پزشکی

احکام پزشکی قانونی

بیمارستان قائم (عج) فیروز آباد

آدرس بیمارستان

کالبد شکافی برای تعیین علت مرگ :

یکی از وظایف پزشکی قانونی تشخیص و تعیین علت نامه مرگ امواتی است که بنا به دلایلی از جمله: بیم وقوع و یا وقوع جنایت باید علتنامه مرگانان برای محاکم قضایی روشن شود و در اکثر موارد تشخیص و تعیین علت فوت فقط با کالبد شکافی مقدور می باشد با این اقدام بسیاری از جنایات بهوقوع پیوسته کشف گردیده و از پایمال شدن خون به ناحق ریخته شده ی مقتولین جلوگیری به عمل می آید. با عنایت به مطالب فوق چون شارع مقدسراضی به هدر رفتن وپایمال شدن خون مسلمان نیست در این گونه موارد حاکم شرع لازم است امر به کالبد شکافی کند تا مشکل حل شود ودر این صورت بر

متخصصین این امرجایز بلکه واجب است اطاعت کنند ودرچنین فرضی بر ورثه نیز لازم است رضایت دهند.

کالبد شکافی برای اثبات نسب :

کالبد شکافی ذاتا واجب نیست جز در مواردی که هدف مهم دینی و اجتماعی بر آن مترتب شود که تحت قاعده اهم و مهم قرار می گیرد.

کالبد شکافی با عدم رضایت اولیای دم :

در صورتی که قاضیپروندهتشخیص دهد کشف حقیقت لازم و ضروری استو برای این منظور چاره ای جز کالبد شکافی نیست، ولی اولیای دم حاضر به کالبد شکافی نباشند یا بعضی راضی باشند و بعضی دیگر ناراضی یا میت بر عدم کالبد شکافی وصیت کرده باشد با توجه به موارد فوق هرگاه تشریح جهت احقاق حقوق اولیای دم باشد و آنها حاضرند از حق خود بگذرند و تشریح صورت نگیرد نباید تشریح کرد ولی اگر پیشگیری از یک مشکل مهم اجتماعی متوقف بر این کار باشد رضایت آنها شرط نیست .

کالبد شکافی برای تعلیم دانشجویان :

چنانچه کالبد شکافی ضرورتی داشته باشد مانند نجات جان متهم به گناه، شناسایی قاتل و تعلیماتی که برای دانشجویان ضروری است مانعی ندارد.

کالبد شکافی جنس مخالف :

با توجه به اینکه صدور جواز دفن اجساد منوط به معاینه توسط پزشک قانونی است و از آنجا که در مرکز پزشکی قانونی بعضی از استانها به دلیل کمبود امکانات معاینه متوفات توسط پزشک مرد صورت میگیرد این امر شرعا جایز نیست و باید تلاش کنند پزشک قانونی زن برای اجساد زنان تعیین شود .

اظهار نظر پزشک قانونی در صورت داشتن مفسده:

اگر از طرف قاضی زنی را برای معاینه و تشخیص نطفه ای که در رحم دارد به پزشک قانونی بفرستند وطیب به طور قطع تشخیص دهد که نطفه متعلق به شوهر این زن

نبوده بلکه از مرد اجنبی است در این حال اگر طیب واقعیت را گزارش دهد یقین دارد این زن را به ناحق خواهند کشت و اگر خلاف گزارش کند بچه متعلق به شوهر این زن میگردد و مسائل حقوقی ارث، محرومیت و سایر مشکلات پیش خواهد آمد با توجه به موارد فوق مهم این است که قول طیب و یقین او برای قاضی در این گونه موارد حجت نیست و حتی حجت یقین خود قاضی هم که از این طریق حاصل شود محل اشکال است بنابراین لزومی ندارد یقین خود را در این گونه موارد باز گو کند و در نتیجه بر حسب حکم ظاهری بچه ملحق به آن شوهر است و این گونه احکام ظاهری مشکلی ایجاد نمی کند .

نبش قبر برای تشخیص :

در صورتی که تعیین علت مرگ ضرورت داشته باشد نبش قبر جایز است مثل تعیین قاتل.

برداشتن قرنیه اجساد:

برداشتن قرنیه اجساد در سالن تشریح پزشکی قانونی و نگهداری آن در بانک قرنیه (با اجازه ولی یا بدون اجازه آن) هر گاه سبب نجات مسلمانی از بیماری شدید چشم شود مانعی ندارد و بهتر است از کسان بیمار اجازه بگیرند .

منبع: احکام پزشکی (مطابق با فتوای حضرت آیت اله

العظمی مکارم شیرازی

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی استان فارس
بیمارستان قائم (عج) فیروز آباد

عنوان	احکام پزشکی قانونی
تهیه کننده	معصومه قائدی
تایید کننده	حاج اقا زاهدیان
مسئول فنی بیمارستان	کمیته آموزش به بیمار دکتر کشاورز
سال تهیه	مرداد 1402
ناظر کیفی	واحد آموزش

کالبد شکافی برای تشخیص حیات:

اگر برای تشخیص حیات یا مرگ مصدومی تنها راه، شکافتن یکی از شریانهای وی باشد، این کار جایز است و دیه هم ندارد.